

Instruks om økonomi- og virksomhetsstyring fra Justis- og beredskapsdepartementet til riksadvokaten

---

Fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet
03.1.2019

Innhold

1	Innledning	2
2	Instruksens forhold til det generelle økonomireglementet	2
3	Departementets styring av Den høyere påtalemyndighet	2
	3.1 JDs overordnede administrative ansvar	2
	3.2 Samfunnsoppdraget	3
	3.3 Riksadvokatens myndighet og ansvar	3
	3.4 Styringsdialog mellom JD og Riksadvokaten	3
4	Krav til virksomhetens interne styring	4
	4.1 Riksadvokatens myndighet og ansvar	4
	4.2 Krav til planlegging, gjennomføring og oppfølging	5
	4.2.1 Planlegging	5
	4.2.2 Gjennomføring og oppfølging	5
	4.3 Krav til internkontroll og økonomiforvaltning	6
	4.4 Etske retningslinjer	7
	4.5 Virksomhetens mediestrategi	7
5	Krav knyttet til bestemmelsenes kap. 2, punkt 2.5.2 og kap 3 til 8	8

1 Innledning

Instruks om økonomi- og virksomhetsstyring er fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet (JD) 3. januar 2019 i medhold av Reglement for økonomistyring i staten (reglementet) § 3, 2. ledd og trer i kraft samme dato. Instruksen erstatter tidligere instruks av 10. januar 2018.

Formålet med instruksen er å beskrive myndighet og ansvar mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Den høyere påtalemyndighet, samt fastsette krav til Riksadvokaten når det gjelder økonomi- og virksomhetsstyring.

2 Instruksens forhold til det generelle økonomireglementet

Økonomi- og virksomhetsstyringen i Den høyere påtalemyndigheten følger Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene).

Riksadvokaten er et ordinært bruttobudsjettert forvaltningsorgan, jf. Stortingets bevilgningsreglement § 3, fjerde ledd med Finansdepartementets utfyllende bestemmelser. Riksadvokaten fører regnskap etter kontantprinsippet, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2.

Denne instruksen er et supplement til og utdyper reglementet og bestemmelsene.

3 Departementets styring av Den høyere påtalemyndighet

3.1 JDs overordnede administrative ansvar

JD har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for Den høyere påtalemyndighet. JD fastsetter overordnede mål og hovedstrategier innenfor de rammer som Stortinget fastlegger gjennom lov- og budsjettvedtak. Departementet har ansvar for å føre administrativ kontroll med Riksadvokaten, primært gjennom krav til rapportering og oppfølging av resultater, samt påse at Riksadvokaten har en god internkontroll. Det understrekes at departementets kontroll ikke gjelder Riksadvokatens oppgaver innenfor straffesaksbehandling jf. straffeprosessloven § 56 annet ledd. JD tildeler årlig den økonomiske rammen og delegerer nødvendige fullmakter til Riksadvokaten.

3.2 Samfunnsoppdraget

Hovedmålet til Den høyere påtalemyndighet er å bidra til redusert kriminalitet ved målrettet og effektiv straffesaksbehandling, samtidig som kravene til høy kvalitet og rettssikkerhet ivaretas.

3.3 Riksadvokatens myndighet og ansvar

Riksadvokaten har det faglige og administrative ansvaret for Den høyere påtalemyndighet og den faglige ledelsen av straffesaksbehandlingen i politidistriktene, politiets særorganer og Politiets sikkerhetstjeneste. Den høyere påtalemyndighet består av Riksadvokatembetet, ti regionale statsadvokatembeter og Det nasjonale statsadvokatembetet. Økokrim er både et statsadvokatembete med nasjonal myndighet og et særorgan i politiet. Riksadvokaten har således fagansvaret for straffesaksbehandlingen ved Økokrim, men administrativt er enheten underlagt Politidirektoratet. Riksadvokaten er også overordnet påtalemyndighet for saker som behandles av Spesialenheten for politisaker, Generaladvokatembetet og Sysselmannen på Svalbard.

Riksadvokaten har et selvstendig ansvar for å fremme begrunnede forslag til endringer i rammebetingelsene overfor departementet, hvis det anses nødvendig for å kunne realisere krav og føringer fra departementet.

Riksadvokaten skal orientere om risikoen for manglende mål- og resultatoppnåelse innenfor sitt ansvarsområde, eventuelt hvilke risikoreduserende tiltak som er iverksatt og hvilke ytterligere tiltak som vil bli iverksatt. JD skal informeres dersom Riksadvokaten mener det er nødvendig å nedprioritere viktige områder for å kunne realisere mål og resultatkrav.

Riksadvokaten skal holde departementet oppdatert om kriminalitetsutviklingen, straffesaksbehandlingen og annen virksomhetsinformasjon i forbindelse med rapporteringen i henhold til årlig tildelingsbrev og som grunnlag for politikkutviklingen på feltet. Riksadvokaten skal også bistå departementet ved behov, når departementet skal svare på spørsmål om straffesaksbehandling fra Stortinget eller Riksrevisjonen.

3.4 Styringsdialog mellom JD og Riksadvokaten

Dialogen mellom JD og Riksadvokaten skal sikre god utforming, formidling og oppfølging av resultatkrav som gis i tildelingsbrev, oppdragsbrev og møter. Dialogen skal videre sørge for at:

- det er samsvar mellom de krav som stilles fra departementet og de rammebetingelser og fullmakter som gis Riksadvokaten
- mål- og resultatoppnåelse, effekter, gevinster, risikostyring og status/framdrift på tiltak av betydning dokumenteres skriftlig
- Riksadvokaten får informasjon om politiske mål på eget ansvarsområde, politikktutforming på andre relevante områder, prinsipielle saker som departementet arbeider med og øvrige forhold av betydning for virksomheten

Forventninger fra departementet til Riksadvokaten gis skriftlig, i hovedsak gjennom det årlige tildelingsbrevet, men også gjennom supplerende tildelingsbrev og andre oppdragsbrev ved behov. Hvis det ut fra sakens karakter er nødvendig at dette meddeles muntlig, skal dette alltid følges opp skriftlig i etterkant.

Dialogen består i tillegg av et antall møter i året. Dagsorden for møtene skal være avtalt på forhånd. Det føres referat fra etatsstyringsmøtene. Disse referatene er å anse som styringsdokumenter. Tidspunkt for etatsstyringsmøtene fremgår av de årlige tildelingsbrevene.

Hvis Riksadvokaten oppfatter forventningene fra departementet som uklare, skal Riksadvokaten umiddelbart ta dette opp med departementet for avklaring. Tilsvarende skal Riksadvokaten vurdere om tidsfrist er realistisk. Hvis det senere viser seg umulig å overholde fristen, skal det meldes til departementet så snart som mulig, samtidig som det angis når leveransen vil skje. Riksadvokaten skal også gi raskt tilbakemelding dersom det er mål- og resultatkrav som Riksadvokaten vurderer som urealistisk å innfri innenfor de gjeldende økonomiske rammebetingelser. Det må i innspillet signaliseres konsekvenser og hvilke andre områder og tiltak som ev. må nedprioriteres for å innfri departementets krav.

4 Krav til virksomhetens interne styring

4.1 Riksadvokatens myndighet og ansvar

Riksadvokaten er virksomhetsleder i Den høyere påtalemyndighet med ansvaret for all aktivitet og alle resultater i virksomheten og med budsjett disponeringsansvar i henhold til tildelingsbrevet.

Med utgangspunkt i de legale og økonomiske rammer og krav som er gitt av departementet, har riksadvokaten ansvar for valg av strategier, virkemidler og organisatorisk utvikling som anses nødvendig for å realisere krav og føringer fra departementet.

Riksadvokaten har ansvar for å ha systemer og rutiner som sikrer god styring, kontroll og oppfølging av Den høyere påtalemyndighet, der internkontroll er en integrert del av styringssystemet.

Riksadvokaten skal utarbeide disponeringsskriv til statsadvokatembetene i samsvar med sentrale mål- og styringssignaler og sørge for at dette følges opp i regionene.

4.2 Krav til planlegging, gjennomføring og oppfølging

4.2.1 Planlegging

Den interne driften av Den høyere påtalemyndighet skal være effektiv og hensiktsmessig. Riksadvokaten skal planlegge virksomheten for å nå de mål og krav som er satt, foreta riktige prioriteringer og planlegge virksomheten ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger. Planene skal ha både ettårig og flerårig perspektiv, være gjenstand for jevnlig evaluering og justering, og de skal være dokumentert i et styringssystem.

4.2.2 Gjennomføring og oppfølging

Styringsdialog mellom Riksadvokaten og statsadvokatembetene

Styringsdialogen med statsadvokatembetene skal sikre at de sentrale mål og resultatkrav blir ivaretatt.

Disponeringsskriv

Disponeringsskriv sendes til statsadvokatembetene og videreformidler, konkretiserer og operasjonaliserer føringer, oppgaver og tiltak fra tildelingsbrevet og ev. supplerende tildelingsbrev.

Resultatoppfølging

Riksadvokaten har ansvar for at virksomheten oppfyller de resultatkrav som er fastsatt i tildelingsbrevet, og rapporterer om resultatene i peroderapport og årsrapport. Riksadvokaten skal sikre at resultatrapporteringen fra statsadvokatembetene har en slik kvalitet at ansvar for den videre rapportering til JD kan ivaretas.

Rapportering til departementet

Riksadvokaten skal sende inn til JD:

- rapporter om mål- og resultatoppnåelse i tråd med frister gitt i tildelingsbrevet

- andre rapporter og informasjon som etterspørres av departementet

Rapportene skal vurdere måloppnåelsen. Avvik skal kommenteres, det skal gis en analyse av årsaker til avvik av betydningen for den totale måloppnåelsen, og nødvendige korrigerende tiltak for å nå målene skal omtales. Årsrapporten følger egen mal fastsatt av Direktoratet for økonomistyring.

Evalueringer, kunnskapsinnhenting

Departementet vil i de årlige tildelingsbrevene ved behov angi særlige områder der det er behov for et bedre kunnskapsgrunnlag. Riksadvokaten har utover dette et ansvar for at det gjennomføres tiltak som gir kunnskap om utviklingen på straffesaksområdet. Departementet skal orienteres om hovedinnholdet i vesentlige evalueringer, eventuelle FOU-opdrag, og hvordan innholdet er tenkt håndtert, før offentliggjøring.

Riksrevisjonen, Sivilombudsmannen m.fl.

Riksadvokaten har ansvaret for å følge opp merknader fra Riksrevisjonen, Sivilombudsmannen m.fl. på hensiktsmessig måte. Kopi av korrespondanse med Riksrevisjonen oversendes JD.

Samhandling med Politidirektoratet

Det forutsettes god dialog med Politidirektoratet før utsendelse av Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv, også med hensyn til resultatoppnåelse.

4.3 Krav til internkontroll og økonomiforvaltning

Intern kontroll

Riksadvokaten har ansvaret for at Den høyere påtalemyndighet kan dokumentere effektive, hensiktsmessige og velfungerende styringssystemer og rutiner som også har innebygget tilfredsstillende intern kontroll. Internkontrollen skal sikre at driften er formåls- og kostnadseffektiv, utføres i samsvar med gjeldende lover og regler og at rapporteringen er pålitelig og nøyaktig. God intern styring innebærer at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Virksomhetens systemer, prosesser og rutiner for internkontroll skal kunne dokumenteres, herunder særskilt på området for Den høyere påtalemyndighets fagledelse for å medvirke til at politidistriktene når de mål som er satt for straffesaksbehandlingen og bidra til at denne er effektiv og holder tilstrekkelig kvalitet.

Riksadvokaten må vurdere risiko og sårbarhet for virksomhetens ansvarsområde. Den høyere påtalemyndighet skal ha nødvendige beredskapsplaner og gjennomføre/delta i årlige øvelser.

Riksadvokaten har ansvar for at det etableres styringssystemer for informasjonssikkerhet og at disse brukes aktivt både internt ved Riksadvokatembetet og i styringen av statsadvokatembetene. Eventuelle rapporteringskrav konkretiseres i tildelingsbrevet.

Økonomiforvaltning

Riksadvokaten skal:

- Dokumentere rutiner for etablering og forvaltning av anskaffelser.
- Etterse at kravene i økonomiregelverket og denne instruksen etterleves, herunder at de nødvendige kontrolloppgaver blir utført
- Sørge for at budsjettinnspill er godt begrunnet og utredet, og ved behov er godt samordnet med andre berørte virksomheter. Budsjettinnspill skal omhandle eventuelle flerårig brutto- og nettovirkning og gevinster. Eventuelle endringer fra tidligere budsjettinnspill forklares særskilt.

Riksadvokaten skal fastsette interne instruksjoner for egen virksomhet og statsadvokatembetene. Instruksene skal omfatte regler om delegering av myndighet, om ansvarsforhold og presisering av hvordan de enkelte funksjoner i økonomiforvaltningen skal utføres for ulike nivåer og organisatoriske enheter. Kopi av instruksene skal sendes JD og Riksrevisjonen. Riksadvokaten skal påse at det utarbeides nødvendige rutinebeskrivelser for utføringen av de enkelte oppgaver i økonomiforvaltningen.

4.4 Etiske retningslinjer

Det forutsettes at Riksadvokaten med utgangspunkt i de etiske retningslinjene for statstjenesten, videreutvikler og styrker den etiske bevisstheten blant de ansatte, og slik legger et godt grunnlag for lederes og ansattes muligheter for etisk refleksjon. Riksadvokaten må vurdere behovet for å supplere med egne retningslinjer tilpasset virksomhets behov og samfunnsoppdrag.

4.5 Virksomhetens mediestrategi

Riksadvokaten skal ha rammeverk og strategier for kommunikasjon med publikum, media, organisasjoner og andre i tråd med Statens kommunikasjonspolitikk.

5 Krav knyttet til bestemmelsenes kap. 2, punkt 2.5.2 og kap 3 til 8¹

Riksadvokaten kan skriftlig delegere budsjettdisponeringsmyndighet til embetslederne ved statsadvokatembetene og til tjenestemenn ved Riksadvokatembetet. Riksadvokaten har ansvar for at det er rutiner som sikrer at det til enhver tid er oppdatert oversikt over hvem som har budsjettdisponeringsmyndighet på ulike nivå i virksomheten.

Regninger fra riksadvokaten skal attesteres av assisterende riksadvokat. Utgifter for riksadvokaten skal føres på egen kode i regnskapet.

I tilknytning til virksomhetsplanen skal det utarbeides internbudsjett for å kunne føre løpende kontroll med forbruket og med innbetalinger. Riksadvokaten skal fastsette retningslinjer og rutiner for hvordan dette skal utarbeides, med nærmere arbeids- og ansvarsdeling mellom aktuelle enheter.

Riksadvokaten skal, før det treffes beslutning om å anskaffe, implementere eller foreta vesentlig endringer i økonomi- og /eller hjelpesystemer, legge fram dokumentasjon for JD gir grunnlag for å kontrollere hvorvidt system og rutiner knyttet til dette er i samsvar med gjeldende regelverk og bestemmelser.

---

¹ Punkt 2.5.2: Transaksjonskontroll av utgifter, kap. 3: Felles standarder og systemer, kap. 4: Virksomhetens økonomisystem, bokføring, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsmateriale, kap. 5: Rutiner for behandling av lønn, anskaffelser og inntekter, kap. 6: Forvaltning av tilskuddsordninger, kap. 7: Forvaltning av stønadsordninger til privatpersoner, kap. 8: Forvaltning av garantiordninger.